

“ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ”

1α. Το είδος στο οποίο ανήκει το “Γιοφύρι της Άρτας”:

Το “Γιοφύρι της Άρτας” είναι δημοτικό τραγούδι. Ως προς το τη θεματολογία του, αποτελεί **επικολυρικό** τραγούδι και συγκεκριμένα ανήκει στις **Παραλογές**. Πρόκειται για πολύστιχα **αφηγηματικά** τραγούδια με περιεχόμενο που έχει δραματική έκβαση. Οι παραλογές έχουν **μυθικά** και **επικά** στοιχεία και προβάλλουν το ρόλο της μοίρας στη ζωή του ανθρώπου.

Χαρακτηριστικά όπως α. το αφηγηματικό περιεχόμενο, β. ο δραματικός χαρακτήρας της ιστορίας, γ. τα μυθικά στοιχεία και δ. και ο ρόλος της μοίρας διακρίνονται στο “Γιοφύρι της Άρτας”, κατατάσσοντάς το στις παραλογές. Πιο συγκεκριμένα, στα μυθικά στοιχεία ανήκουν:

1. το επαναλαμβανόμενο ανεξήγητο γκρέμισμα του γεφυριού τη νύχτα
2. το **πουλί-αγγελιαφόρος** με **ανθρώπινη** λαλιά
3. η **θυσία** και ο εντοιχισμός ανθρώπου στα θεμέλια του γεφυριού
4. η **κατάρα**

1β. Η παράδοση με την οποία σχετίζεται το “Γιοφύρι της Άρτας”:

Το εν λόγω δημοτικό τραγούδι στηρίζεται σε μια μακραίωνη παράδοση, σχετική με τη θεμελίωση μεγάλων έργων. Από τους αρχαίους ακόμα χρόνους υπήρχε η δοξασία ότι, για να στερεωθεί και να προφυλαχθεί από κάθε κίνδυνο ένα κτίσμα, έπρεπε να θυσιαστεί στα θεμέλιά του κάποιο ζωντανό πλάσμα. Με τον τρόπο αυτό προσωποποιούνται οι θυσίες του λαού για την επίτευξη μεγάλων έργων που απαιτούν θυσίες. Το γεφύρι της Άρτας, ένα έργο τόσο δύσκολο και θαυμαστό για την εποχή του, ενέπνευσε το ομώνυμο δημοτικό τραγούδι καθώς η δυνάστευση των στοιχείων της φύσης, η υποταγή της ορμής και της δύναμης του ποταμιού στην ανθρώπινη επινοητικότητα, απαιτούν θυσίες.

2.α. Τα θεματικά κέντρα του κειμένου:

Στο Γιοφύρι της Άρτας διακρίνονται τα παρακάτω βασικά θέματα:

- α. οι **θυσίες** που απαιτούνται για τα μεγάλα έργα
- β. το αίσθημα **ευθύνης** του πρωτομάστορα
- γ. η δύναμη της **κατάρας**
- δ. η αδερφική **αγάπη**

2.β. Κεντρικός άξονας της αφήγησης και αντιθέσεις:

Κεντρικός άξονας της αφήγησης είναι η ανάγκη της θυσίας της προσωπικής ευτυχίας για το κοινό καλό. Στο κείμενο εντοπίζουμε και αντιθέσεις όπως:

- α. η **φύση** vs. ο πολιτισμός του ανθρώπου (τα έργα πολιτισμού δαμάζουν τη φύση για το κοινό καλό)
- β. η **προσωπική** θυσία vs. το καλό του συνόλου
- γ. η αγάπη για τη γυναίκα vs. το αίσθημα **ευθύνης** για το έργο που έχει αναλάβει ο πρωτομάστορας
- δ. η αθωότητα της γυναίκας vs. η δολιότητα των εργατών
- ε. η **κατάρρα** vs. η ευχή

3.α. Χωρισμός του κειμένου σε ενότητες:

- 1^η ενότητα: στ.1-στ.:
- 2^η ενότητα: στ.-στ.:
- 3^η ενότητα: στ.-στ.:
- 4^η ενότητα: στ.-στ.:

3.β. Σχήματα λόγου:

Στο κείμενο διακρίνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα σχήματα λόγου:

- ασύνδετο σχήμα:
- επανάληψη:
- προσωποποίηση:
- παρομοίωση:
- νόμος των τριών:

(στον πρώτο στίχο αναφέρονται δύο έννοιες ενώ στον αμέσως επόμενο στίχο υπάρχει η τρίτη έννοια η οποία όμως είναι και η πιο σημαντική)

4.α. Η λειτουργία της αντίθεσης αργά vs. γοργά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.β. Ο ρόλος του πουλιού γενικά στο δημοτικό τραγούδι και συγκεκριμένα στην εξέλιξη της αφήγησης:

Τα πουλιά με ανθρώπινες ιδιότητες αποτελούν συμβατικά πρόσωπα με συχνή παρουσία στα δημοτικά τραγούδια. Η παρουσία τους είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς: α. συχνά δίνουν τη **λύση** σε κάποιο πρόβλημα δυσεπίλυτο, β. μεταφέρουν **μηνύματα** (πουλί-αγγελιαφόρος) και γ. συμβουλεύουν. Η επιλογή τους συνάδει με το **μυθικό** στοιχείο που χαρακτηρίζει τις παραλογές, αλλά μαρτυρά και τη συμμετοχή της **φύσης** στα ανθρώπινα δρώμενα.

Ο ρόλος του πουλιού στο συγκεκριμένο δημοτικό τραγούδι:

[illegible]

4.γ. Η μετατροπή της κατάρας σε ευχή – η αδερφική αγάπη:

[illegible]

[illegible][illegible]